

Finansdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.kl@regeringskansliet.se
Diarienummer
KN2026/01175
2026-10-27

Hela Sverige ska levas svar avseende Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva arbetar för goda villkor i hela landet, landsbygdsutveckling och balans mellan stad och land. Vi företräder tusentals lokala utvecklingsgrupper genom våra 24 länsavdelningar och stöttas av 35 nationella medlemsorganisationer som vill att hela Sverige ska leva. På länsnivå har vi samverkan med regioner och kommuner. I vårt remissvar fokuserar vi framför allt på konsekvenser för boende i landsbygder runt om i landet.

Ett territoriellt perspektiv på klimatomställning

Hela Sverige ska leva delar målet om ett fossilfritt samhälle och ser behovet av verksamma styrmedel för att åstadkomma klimatomställningen. Vi vill samtidigt betona att en rättvis omställning inte bara handlar om ekonomi, utan också om geografi. Klimatpolitiska styrmedel behöver utformas så att hänsyn tas till att människors förutsättningar och tillgång till alternativ skiljer sig mellan olika platser. En omställning som fungerar i hela landet stärker både klimatpolitikens legitimitet och möjligheterna att nå dess mål.

I stora delar av Sverige är bilen nödvändig för att nå exempelvis arbete, utbildning, grundläggande service och barns fritidsintressen. Utredningen visar på stora skillnader i tillgång till kollektivtrafik. Vi vill betona att människor i hela landet behöver realistiska möjligheter att ställa om, och att utgångspunkterna inte är att det ska vara samma alternativ och lösningar överallt.

Även klimatpolitiken behöver gå från att kompensera landsbygder i efterhand till att inkludera hela landet från början, i linje med vad som föreslagits regeringen i slutbetänkandet från *Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (SVESAM)*.

Hela landet måste ha ekonomiskt överkomliga alternativ

Hela Sverige ska leva välkomnar att utredningen pekar på att stöd till laddinfrastruktur i högre grad ska riktas till platser där marknadsförutsättningarna är svagare. Vi anser att staten bör ta ett tydligt ansvar för att laddinfrastrukturen byggs ut i hela landet och där målet ska vara likvärdig tillgång, snarare än lönsamhet. Vi tycker också att det fortsatt behövs en riktad elbilspremie för hushåll i landsbygder med lägre inkomster och områden med en begränsad tillgång till kollektivtrafik.

Omställningen av fordonsflottan måste vara ekonomiskt möjlig för alla hushåll. Utredningen visar att utbudet av billiga begagnade elbilar fortfarande är begränsat. I konsekvensanalysen framgår också att hushåll med lägre inkomster i landsbygder är de som riskerar att drabbas hårdast av dyrare fossila drivmedel. Utvecklingen på begagnatmarknaden behöver stimuleras mer. Här är det viktigt att även

andra fossilfria alternativ än el kan göras tillgängliga till en lägre kostnad. Styrmedlen bör inte vara inriktade enbart till elektrifiering, utan de bör styra mot målet om ett fossilfritt samhälle.

Hela Sverige ska leva är positiva till utredningens förslag till sänkt energiskatt på el, som ett sätt att kompensera för ökade drivmedelskostnader. Vi vill samtidigt betona att styrmedel i högre grad behöver anpassas efter olika geografiska förutsättningar. Styrmedel behöver ta hänsyn till att vi har olika förutsättningar, exempelvis genom att människor i gles- och landsbygder ofta har både längre körsträckor, begränsad eller obefintlig kollektivtrafik och högre elförbrukning. Dessa skillnader behöver vägas in för att skapa acceptans och möjliggöra en rättvis omställning i hela landet.

Drivmedelsstationer fyller flera funktioner

Drivmedelsstationerna fyller ofta fler funktioner än att enbart tillhandahålla drivmedel och är viktiga platser för annan kommersiell service, såsom livsmedel, apoteksombud, paketombud. Vi ser att drivmedelsstationernas funktioner som noder behöver vägas in i ett helhetsperspektiv där service, lokal utveckling och beredskap vägs samman.

Hela Sverige ska leva stödjer utredningens förslag att behålla de investeringsstöd och servicebidrag som försäljningsställen idag kan söka för grundläggande kommersiell service. Vi ser en risk för att servicen i landsbygder försämras om drivmedelsstationer försvinner innan företag och människor har ställt om. Macken och lanthandeln är en viktig mötesplats i många bygder och bidrar till en stärkt lokal beredskap.

Ett resilient system behöver fler lösningar än el

Hela Sverige ska leva vill slutligen betona behovet av en trygg tillgång av förnybara drivmedel även på längre sikt. Elektrifieringen är central för omställningen, men ett resilient system behöver flera lösningar. Här finns exempelvis biogas, som är ett förnybart drivmedel som kan produceras lokalt, vilket är viktigt för de transporter och verksamheter som inte snabbt kan elektrifieras och för samhällets beredskap.

Omställningen till ett fossilfritt samhälle behöver genomföras med ett helhetsperspektiv där klimatmål, mobilitet, service, lokal utveckling och beredskap hänger samman. Målet måste vara en fossilfri omställning där människor i hela landet har verkliga möjligheter att delta.

BESLUT

Riksorganisationen Hela Sverige ska levas remissvar är beslutat av Irene Oskarsson, ordförande och Erik A. Eriksson, ordförande. Föredragande har varit Magnus Strömberg och Sigrid Larsson.

Vireda

Irene Oskarsson
Ordförande

Kläsbo

Erik A. Eriksson
Ordförande

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Tel växel: 010-489 13 50

info@helasverige.se

www.helasverige.se